

MAGIČNE ŽIVALI

Fantastic Beasts and Where to Find Them

Režija: David Yates

Scenarij: J. K. Rowling

Glasba: James Newton Howard

Fotografija: Philippe Rousselot

Montaža: Mark Day

Igrajo: Eddie Redmayne, Katherine Waterston, Dan Fogler, Alison Sudol, Colin Farrell, Ezra Miller, Samantha Morton, Jon Voight, Carmen Ejogo.

Kratka vsebina:

Po New Yorku v poznih dvajsetih letih dvajsetega stoletja pustoši kup nevarnosti. Čarovniško skupnost ogroža fanatična skupina bunkeljnov, mogočni zli čarovnik Grindelwald se je izmuznil roki pravice, na ulicah pa preži nekaj skrivnostnega ... nekaj, kar za sabo pušča zgolj uničenje.

Salamander Scamander je sicer načrtoval le kratek postanek v New Yorku na svoji ekskurziji, na kateri išče in rešuje magične živali, vendar pa izgubljen čarobni kovček, bunkelj z imenom Jakob in splet nesrečnih okoliščin pripeljejo do pobega nekaterih izmed magičnih živali, ki so se skrivale v kovčku. Skupaj z Jakobom, ambiciozno uslužbenko ameriškega čarovnega kongresa Tino in njeno svobodomiselnost sestro Queenie se odpravi na lov za izgubljenimi bitji, preden bi jih kdo poškodoval – in preden bi skriti svet čarovnikov razkrila sumničavim bunkeljnom.

O čarovniškem svetu J. K. Rowling:

Ko se je diplomantka klasične filologije Joanne Rowling (umetniško ime J. K. Rowling so ji ob objavi prve knjige v seriji Harry Potter nadedli, ker so jo s spolno nevtralnimi vzdevkom želeli približati fantovskemu občinstvu) med vožnjo z vlakom prvič spustila v domišljjski svet Harryja Potterja, se ji najbrž ni niti sanjalo, da bo njen literarni junak usodno vplival na marsikatero otroštvo. Danes, četrto stoletje kasneje, je Harry eden najbolj prepoznavnih domišljjskih likov. Prvi knjigi (Harry Potter in kamen modrosti, 1997) jih je v seriji Harry Potter sledilo še šest in Rowling se je zavihtela na vrh lestvice najbolje prodajanih pisateljev.

Čarovniški svet J. K. Rowling smo bralci in gledalci do sedaj poznali samo preko zgodb, umeščenih v Veliko Britanijo konec 20. stoletja. Pripoved je bila strnjena okoli čarovniške šole Bradavičarke, ki jo obiskuje tudi Harry in kjer se skriti pred očmi bunkeljnov, nečarovniške javnosti, nadobudni čarovniki učijo urokov, napojev, spreminjanja oblike, letenja, obrambe pred mračnimi silami in nege čarobnih živali. Slednja pa je med drugim osnovana na študijah Salamandra Scamandra, ki jih je zbral v svoji publikaciji Magične živali in njihovi ekosistemi.

V filmu Magične živali nas Rowlingova, ki se je pod film podpisala kot scenaristka, prvič popelje z Britanskega otočja. Pripoved se preseli v New York v začetku dvajsetega stoletja. Med čakanjem na film je Rowling bralce podrobneje seznanila z ameriško čarovniško skupnostjo, saj je na spletni strani Pottermore.com objavila serijo člankov o zgodovini čarovništva v ZDA in tudi o njihovi čarovniški akademiji Ilvermorny.

Rowling se v svojih delih pogosto dotika tem, kot so smrt, zloraba oblasti, pristranskost in neverodostojnost medijev, prijateljstvo, pogosto pa v ospredje postavlja nasprotje med predsodki in sprejemanjem. Čarovniški svet, katerega del je Harry, pogosto še vedno goji številne predsodke pred nečarovniškim občestvom in drugimi, ljudem podobnimi, vrstami. Rowling poudarja pomen strpnosti in enakopravnosti in skozi svoje junake jasno izraža stališče, da tisto, za kar se odločimo, veliko jasneje kot naši darovi in sposobnosti pokaže, kdo smo. V ospredje identitete tako pred prirojene danosti, kot so rasa, spol, vrsta ali čarovniška nadarjenost, postavlja vsakodnevne odločitve. To rdečo nit pa je Rowlingova prenesla tudi v Magične živali, kjer se proti čarovniški skupnosti bori skupina bunkeljnov, odločena, da s sveta izbriše vso magijo. Glavni štirje junaki tokrat zastopajo tako čarovniške kot bunkeljske barve, proti strahu in predsodkom pa se junaki ponovno borijo s pogumom, ljubeznijo in toleranco.

Glavni liki in ustanove

SALAMANDER SCAMANDER

Glavni junak filma je čarovnik, ki proučuje magične živali. Odraščal je v Angliji, kjer je obiskoval Bradavičarko. Iz nje je bil izključen zaradi življenjsko nevarne napake, za katero je prevzel odgovornost.

Leta 1926 zaključuje potovanje okoli sveta, s katerega se vrne s kovčkom, polnim neverjetnega števila magičnih živali. S tem, ko jih nekaj uide, Salamander prekrši predpise mednarodnega statuta čarovniške tajnosti.

JAKOB KOVALSKI

Ni-čar (oseba brez čarovniških sposobnosti), ki dela v tovarni konzerv in si želi živeti ameriške sanje - rad bi namreč odprl lastno pekarno. Po naključju se znajde v čarovniškem svetu, ki ga povsem prevzame.

TINA GOLDSTEIN

Zaposlena je na Čarovniškem kongresu Združenih držav Amerike (MACUSA), kjer dela kot uradnica. Na to mesto je bila degradirana zaradi kontroverznih zapletov pri preiskavi in tako ni smela več opravljati dela aurorja (preiskovalka zločinov zoper čarovniško skupnost).

QUEENIE GOLDSTEIN

Tinina razposajena mlajša sestra, ki ima prav posebno sposobnost branja misli. Navdušuje se nad svetom mode, vendar ni tako ambiciozna kot njena sestra. Vedno je topla in prijazna.

MACUSA - čarovniški kongres Združenih držav Amerike, ki se nahaja v nebotičniku Woolworth v New Yorku. Gre za podobno organizacijo kot je Britansko ministrstvo za čarovništvo. V kongresu se najbolj bojijo razkritja čarovniške skupnosti ni-čarjem, saj bi to lahko prineslo konflikt in paniko.

SERAPHINA PICQUERY je predsednica MACUSA in njena glavna naloga je preprečevanje vojne med čarovniško skupnostjo in ni-čarji

PERCIVAL GRAVES je direktor čarovniške varnostne službe, avtoritativen auror, ki za dosego svojih ciljev ne izbira sredstev. Njegova motivacija ostaja nejasna.

TEME ZA POGOVOR

FILANTROPSKO DRUŠTVO NOVI SALEM

V filmu je cilj društva in njegove voditeljice Mary Lou opozoriti javnost na nevarnost čarovnikov in čarovnic, ki bivajo med prebivalstvom.

Novi Salem pa ima tudi temačen izvor v človeški zgodovini. Društvo dolguje svoje ime ameriškem obmorskemu mestu Salem, ki je po svetu najbolj znano po sojenju in usmrtni 20 »čarovnic in čarovnikov«, do katerega je prišlo leta 1692. To pa ni bil prvi primer, saj lahko pregone in usmrtitve "čarovnic in čarovnikov" najdemo po celem svetu, žrtev pa naj bi bilo do danes več 10.000. Čeprav do podobnih pregonov v velikem delu sveta ne prihaja več, pa se še vedno najdejo primeri v Indiji, Saudski Arabiji, Podsaharski Afriki in južni Aziji.

Dogodki iz mesta Salem danes še vedno služijo kot primer, kako nevarni so lahko izolacija skupnosti, verski ekstremizem in pomanjkanje primerne pravne zaščite za obsojene.

SMRTNA KAZEN

Na ministrstvu sta pod vodstvom Percivala Gravesa zaradi neresničnih obtožb Salamander in Tina obsojena na smrtno kazen. Odpeljejo ju v zloveščo belo sobo, kjer Tini izvedejo nekaj prijetnih spominov, nakar jo postavijo na stol, okoli katerega se pretaka smrtonosna tekočina. Celoten prizor naredita še bolj pretresljiv paznici, ki z nasmehom na ustnicah mirita sveže obsojena zapornika.

Film se dogaja v ZDA, kjer je izvrševanje smrtne kazni še vedno razširjen pojav. Skupno število usmrčenih je letos naraslo na 1422, odkar so leta 1976 ponovno uvedli smrtno kazen. Čeprav obstaja kar nekaj dokumentiranih primerov, ko so usmrtili nedolžne ljudi, ostaja smrtna kazen del sodnega sistema v ZDA.

OGROŽENE ŽIVALI, IZUMRTJE

Salamander Scamander je čarozoološko, kar pomeni, da proučuje živali, da bi jih lahko zaščitil in njihovo pomembnost predstavil čarovniški skupnosti. V filmu vidimo, da je Salamander rešil eno od magičnih živalskih vrst pred izumrtjem. Vendar pa se tudi v našem svetu srečujemo s podobnimi težavami.

Zaradi človeških posegov v naravo je do danes izumrlo več kot 60 različnih vrst živali, najbolj znani med njimi sta tasmanski tiger in dodo. Različne vrste tigrov, goril, nosorogov in želv pa so zaradi prekomernega lova, onesnaženja in krčenja njihovega naravnega habitata zelo blizu izumrtja.

STRAH PRED DRUGAČNIM

Creedence je najstarejši izmed treh otrok, ki jih je posvojila Mary Lou. Vedno uboga navodila mame, sodeluje na zborovanjih in deli protičarovniške letake Novih Salemčanov.

Fant je odraščal v represivnem okolju, ki ga je prisililo v skrajno zaničanje lastne identitete. To se izkaže za povsem pogubno - ko Creedence izgubi nadzor nad sabo, so posledice katastrofalne. Gledalec se ob tem morda nehoti vpraša, kakšna bi bila njegova življenjska usoda, če bi odraščal v okolju, kjer bi njegov čarovniški talent sprejemali kot nekaj vsakdanjega. Društvo Novi Salem pa stoji na principih nestrpnosti in strahu do drugačnih, v tem primeru čarovnikov, pri čemer so njihovi strahovi osnovani le na predsodkih in govoricah. Tudi v sodobnem svetu se pogosto srečujemo z odporom do drugačnih družbenih skupin, kar pa lahko pripelje do grozot, kot je denimo holokavst.

Predlogi za ogled tudi drugih filmov:

Filmska serija Harry Potter, **Favnov labirint** (Pan's Labyrinth, Guillermo del Toro, 2006), **Dom gospodične Peregrine za nenavadne otroke** (Miss Peregrine's Home for Peculiar Children, Tim Burton, 2016), **Edward Škarjeroki** (Edward Scissorhands, Tim Burton, 1990)

Pripravil: Jan Nalesnik (Zavod Vizo)